

Упражнени № 1 Цхъа аз деха а, доца а дешча, шайн маълна хуьйцуш долу дешнаш даладе. Кеп: ваха-ваха, дакъа-дакъа.

Упражнени № 2 Длаеша. Тлера схъаязье. Деха аз билгалдечу элпана кел сиз хьакха.

1) Ваха шега бохучуьнга ла а ца дуглуш, дукха сиха лулахойн керта ваха.
2) Яха, нанас шена делла клада а эчна, бедарш тоьгучу ателье яха. 3) Кевнна тоьхна догла, тле догла а обхуш, мекха дулуш дара. 4) Мекха боьлла мекха кха тлехъ говрана тлаьхъа а тесна, дласатекхош воллура лела. 5) Со глаш схъавоглучу урамехъ дитташ тлера мохо охъаэгийна дуккха а глаш дара. 6) Тахана юьртан бажа бажо сан бажа вара ваха везаш. 7) Айса эцначу товарах са ер ю яц ца хууш, айса-сайн са дууш яра со. 8) Ваша вешех ваша веза нагахъ шех нах бийла ца лаахъ. 9) Буйсанна хан яьллачу хенахъ божал чохъ лахар лахар синтеме дац. 10) Керта веана хьаша вайн чуьрчу бераша уьйглахула дласакхийсина ловзаргаш ца хьаша глерташ, меллаша ког боккхуш воглура. 11) Кхечу мехкашка даха ца оьшу, хлоккхул хаза болу хlara вайн мохк дла а тесна.

3) Бле эзар можачу
Цу глашна юккъехъ
Цхьалха цхъа сийна гла
Лепаш го суна (М. Сулаев)

Глаш, сийна дешнашкара а, и деха я доца дешча, дешан маълна хийцалой.

Упражнени № 3 Длаеша байташ. Деха а, доца дешча маълна хийцалуш долу дешнаш схъалаха.

Дерриг дуьне даго глертарг
Ша вагийна Дуьнено.
Дуьне цларах догуш хилахъ,
Вохвала ма глерта хьо!

Вала санна, гуттар хала
Кьонах хила хьаха ду.
Вала санна, гуттар хала
Кьонах хила ваха ду!

Кху вайн Лаьттан рицкъа даа
Бакьо йоцу боьха нах
Вайна дахар кьахьдеш лела,
Куралла еш пхьобханехъ. (А. Сулейманов)

Упражнени № 4 Дладеша кицанаш. Дийца, билгалдаьхначу дешнашкара мукъа аьзнаш муха ала деза. Уьш кхечу кепара аьлча, дешан маълна хийцалур дарий.

Болх безачунна дахар а деза.
Болх бечунна де доца хета, малончина деха хета.
Вахаре хьаьжжина хуьлу валар а.
Вежаршна юккъехъ а хуьлу хьоме ваша.
Даа хала делахъ а, худар довха хила деза.
Нехан куьйгашца нитташ баха атта ду.
Сапарглат ваха лаахъ, девнаш ма леха.
Цициг тлехаччалц бежа дахка.

ЧIapa бeзaxь, xи чy вaлa вeзa.

Эхь дoцyш вeхaчyл, xeнaл xьaлxa вaлap тoблa.